

Nevládní neziskové organizace pro HEN

3. přednáška, 19. 10. 2005

Právní formy, postup zakládání

Historický vývoj od 1990

- před rokem 1989 systematické potlačování
- první počín – zákon o sdružování občanů 83/90
- zákon o svobodě náboženské víry 308/91
- nadace–pův. ustanovení hosp.zákoníku upraveno s novelou občana 1990
  - ↳ Umožnění vykonávat kde co vedlo často k prohospodaření jmění
- novela 227/97 zpřísnění podm., obligator. výše ZM, přeregistace
  - ↳ pokles počtu z 5.229 na 245 (+ 575 nadač. fondů)
- nový subjekt „Obecně prospěšná společnost“ 248/95
- drobná novelizace 2002, na větší se čeká

Občanské sdružení

Zákon 83/90 Sb., o sdružování občanů

- ➡ občané mají právo se sdružovat bez povolení státního orgánu
- ➡ o.s. je samostatnou právnickou osobou
- ➡ registrace Ministerstvo vnitra, IČO od ČSU
- ➡ návrh na registraci nejméně tříčlenný výbor
- ➡ likvidace podle par. 20 obč. z., resp. obch.z., mělo by být ve stanovách

Občanské sdružení - založení

 Sdružení * registrací, návrh na registraci 3, jeden více 18

 K návrhu připojují stanovy ve dvojím vyhotovení:

 a) Název sdružení

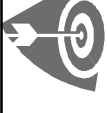
 b) Sídlo

 c) Cíl činnosti

 d) Orgány, způs. jejich ustanovení

 e) Ustanovení o organizačních jednotkách

 f) Zásady hospodaření

 Zánik sdružení: dobrovolným rozhodnutím, pravomocným rozhodnutím

Občanské sdružení – problémy úpravy

- zákon je příliš obecný – nízká transparentnost
- negativní vymezení působnosti

Výslovně vyloučeno pouze sdružování v politických stranách a hnutích, církvích a náboženských společnostech, výdělečné činnosti a zajištění urč. povolání – možnost zneužití.

- chybí zajištění práv třetích osob

Ze sdružení může každý vystoupit a neručí za závazky sdružení.

- neúplná úprava zániku sdružení

Občanské sdružení

– návrh zákona o spolcích

Zamítnut 2000

Návrh se snažil vyjasnit pozici spolku jako specifického subjektu práva korporálního typu, zakládaného k realizaci práva spolčovacího jako politického práva zakotveného v listině základních práv a svobod.

Pojem spolek měl být do budoucna používán pro všechny soubory osob - společnosti, svazy, nutí, kluby, jiná občanská sdružení, odborové organizace, organizace zaměstnavatelů, které mají právní subjektivitu.

- rejstřík spolků
- zpřísnění požadavků na obsah stanov
- povinnost vypracovat výroční zprávu
- změna koncepce o spolcích s mezinárodním prvkem

Obecně prospěšná společnost

248/95

- o.p.s. je PO

poskytuje veřejně prospěšné služby za předem stanovených, stejných podmínek pro všechny uživatele,

její hosp. výsledek nesmí být rozdělen mezi zakladatele

- Založení zakládací listinou, zakládací smlouvou

Název, sídlo a IČO/RČ zakladatele

Název a sídlo OPS

Druh obecně prospěšných služeb

Podmínky poskytování

Dobu, na kterou se zřizuje

Identifikaci členů správní rady a dozorčí rady

Hodnotu a označení majetkových vkladů

Způsob zveřejňování výroční zprávy

Obecně prospěšná společnost - vznik

- dnem zápisu do rejstříku OPS
- návrh musí být podán do 90 dnů od založení

Zánik, likvidace

- zánik dnem výmazu
- zániku předchází zrušení s likvidací nebo bez likvidace

Obecně prospěšná společnost - orgány

- Správní rada
- Ředitel
- Dozorčí rada (doplňkové příjmy, nebo přes 3 000 000)

OPS - hospodaření

- možnost doplňkové činnosti, nesmí ohrozit kvalitu hlavní
- nesmí se účastnit podnikání jiných osob
- hospodářský výsledek po zdanění převádí do rezervního fondu
- podvojně účto – pokud doplňková činnost či nad 3 000 000
- povinná výroční práva a obsah

Nadace, nadační fondy

227/97 o nadacích a nadačních fondech

- **účelová sdružení majetku** pro dosahování obecně prospěšných cílů
- ! **Nadace** používá k dosahování účelu, pro který byla zřízena, výnosů z nadačního jmění a ostatní majetek nadace
- x **Nadační fond** používá k dosahování účelu, pro který byl zřízen, všechnen svůj majetek
- Nadační příspěvky

Nadace – zřízení, vznik, zrušení, zánik

- Zřizuje se písemnou smlouvou – nadační listina
- Celková hodnota nadačního jmění nesmí být nižší než 500.000 Kč
- Statut
- Vzniká dnem zápisu do nadačního rejstříku

Podává zřizovatel

Přikládá se nadační listina, doklad o splacení peněžitého vkladu, u nadací doklad o zřízení zvláštního účtu, na něj bude vklad uložen

- Zaniká ke dni výmazu z rejstříku – předchází zrušení:

Dosažením účelu zřízení, sloučením, rozhodnutím soudu, prohlášením konkursu

Nadace, nadační fondy – orgány

- Správní rada
- Dozorčí rada

+ ředitel, zaměstnanci, dobrovolníci

Nadace, nadační fondy–použití majetku

- pouze za účelem a v souladu s podmínkami uvedenými v nadační listině, statutu
- oddělená evidence nákladů a nadačních příspěvků
- nesmí vlastním jménem podnikat s výjimkou ...
- Nadační jmění je nezcizitelné, pokud je tak stanoveno zřizovatelem. V ostatních případech s ním lze disponovat, avšak pouze v souladu s cílem nadace a s péčí řádného hospodáře
- Peněžní prostředky na zvláštní účet, nebo „bezpečné cenné papíry“
- Nadační jmění nesmí klesnout pod 500.000 Kč

Nadace, nadační fondy – kontrola

- audit – nad 3.000.000 Kč
- výroční zpráva

Nadace, nadační fondy – novela 2002

- výslovně umožňuje navyšovat nadační jmění – nadačním darem, rozhodnutím správní rady
- Skladbu nadačního jmění lze zhodnocovat–rozšiřování možností invest
- Součástí auditu stanovení tržní hodnoty nadačního jmění
- Posílení odp. SR – řádný hospodář
- Konflikt zájmů – SR zákaz členství zaměstnanců i osob blízkých
- Vyloučení možnosti úplatného nabytí majetkové účasti v jiných, pouze a.s. v rozsahu stanoveném zákonem a založení ops
- důvodem k zrušení také neposkytování grantů